WARIES MISDAADREEKS · Nº 249

Schelpenschat in Reimerswaal

De zaak van de valse schatkaart

Een speurdossier voor kinderen van 8 tot 12 jaar

alleen of samen · 2 tot 4 uur speurwerk

Inhoud

Begin hier

Welkom, vierde speurder! 4
Wie is wie? 5
Kaarten van het decor 6

Het dossier

Stuk 1 · Het telefoontje 8
Stuk 2 · Nieuwsbericht van 10:45 9
Stuk 3 · De schatkaart 11
Stuk 4 · Verklaring van Marjolein 13
Stuk 5 · Open Erf-folder 16
Stuk 6 · Lieke en haar moeder 17
Stuk 7 · Wat weten we over Romerswale? 19
Stuk 8 · Labjournaal van Mats (1) 21
Stuk 9 · Een bod van 500 euro 22
Stuk 10 · Gesprek met Merel 24
Stuk 11 · Gesprek met Henk Wisse 27
Stuk 12 · Gesprek met Ilse Dekker 29
Stuk 13 · Liveblog Yerseke Actueel 30
Stuk 14 · Gesprek met Joost Kramer 32
Stuk 15 · Naar de Schorhoek 34
Stuk 16 · Briefjes van de toonbank 38
Stuk 17 · Vijf foto's van krat 3 41
Stuk 18 · Verklaring van Pieter Lindhout 43
Stuk 19 · Papieren die we kregen 44
Stuk 20 · Labjournaal van Mats (2) 46
Stuk 21 · Fenna's laatste bladzijde 51

Jouw beurt

Aan de lezer: de vragen 52
Werkbladen 53
Antwoordformulier 55
Hints (op hun kop) 56
Verzegeld 59
De oplossing 60
Oplossingen van de opdrachten 66
Nawoord 66

Welkom, vierde speurder!

Dit is geen gewoon boek. Je leest het niet van voor naar achter als een verhaal: het is een **dossier**. Een map vol papieren die drie kinderen uit Yerseke hebben verzameld op één drukke zaterdag: de dag van de Mosseldag.

Die ochtend werd er een oude schatkaart gevonden: een kaart van de stad Romerswale, die bijna vijfhonderd jaar geleden in de golven verdween. Onder het kruisje op de kaart zou de schat van de verdronken stad liggen.

Maar is die kaart wel echt? En als hij nep is: **wie heeft hem gemaakt, en waarom?**

Fenna, Mats en Sami van Speurbureau De Oesterput hebben alles opgeschreven, nagemeten, gefotografeerd en getest. Toch kwamen ze er niet helemaal uit. Daarom ben jij nu het vierde lid van het speurbureau.

Zo werkt het

- Lees de stukken van het dossier, ongeveer op volgorde van tijd. Kijk goed naar tekeningen, foto's, bonnetjes en handschriften.
- Bij sommige stukken staat een **opdracht**. Doe die, dan kom je verder.
- Achterin staan **werkbladen** en een **antwoordformulier**. Schrijf daarop wat jij denkt.
- Kom je vast te zitten? Achterin staan **hints**, op hun kop. Draai het boek om en lees alleen de hint die je nodig hebt.
- Pas als je antwoordformulier helemaal is ingevuld, open je de **verzegelde oplossing**.

Wat heb je nodig?

Een potlood, een gum, een liniaal en een klein spiegeltje. Voor één proef (op p. 49) heb je ook een koffiefilter, een

glas water en een bruine viltstift nodig. Heb je die niet? Geen probleem: de uitslag van de proef staat ook in het dossier.

Hoe lang duurt het?

De meeste speurders zijn er 2 tot 4 uur mee bezig, alleen of samen met een vriend, broer, zus, ouder of opa en oma. Overleg dan steeds: wat weten we zeker, en wat denken we alleen maar?

Eén belangrijke regel van het speurbureau: **iemand verdenken is iets anders dan iemand beschuldigen.** Alleen met bewijs mag je zeggen wie het gedaan heeft.

Wie is wie?

Speurbureau De Oesterput

Fenna Joosse (11) is de baas van het speurbureau, zegt ze zelf. Ze schrijft alles op in haar notitieboek. Haar tante Marjolein heeft een oesterkwekerij.

Mats Lindhout (10) doet de proeven. Hij heeft een loep, een liniaal met millimeters en een labjournaal. Zijn vader is mosselvisser.

Sami El Idrissi (9) won dit jaar de dictee-wedstrijd van school. Hij ziet elke spelfout. Hij typt de gesprekken uit en meet de looptijden.

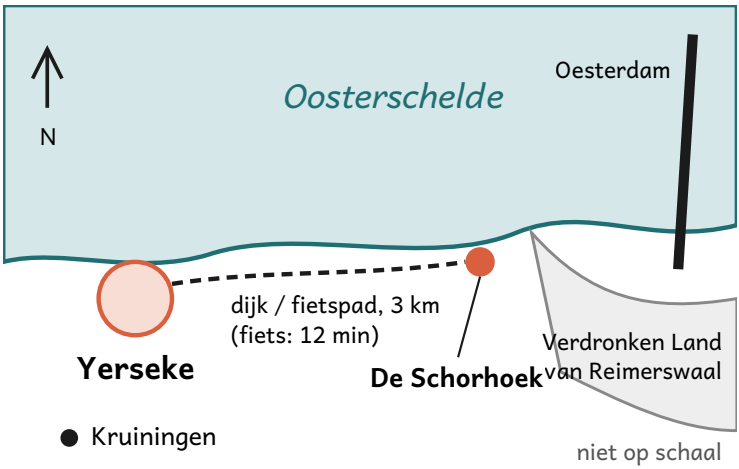
Mensen in het dossier

Naam	Wie is dat?
Marjolein de Visser	eigenaar van Oesterkwekerij De Witte Schelp, bij de Oesterputten; tante van Fenna

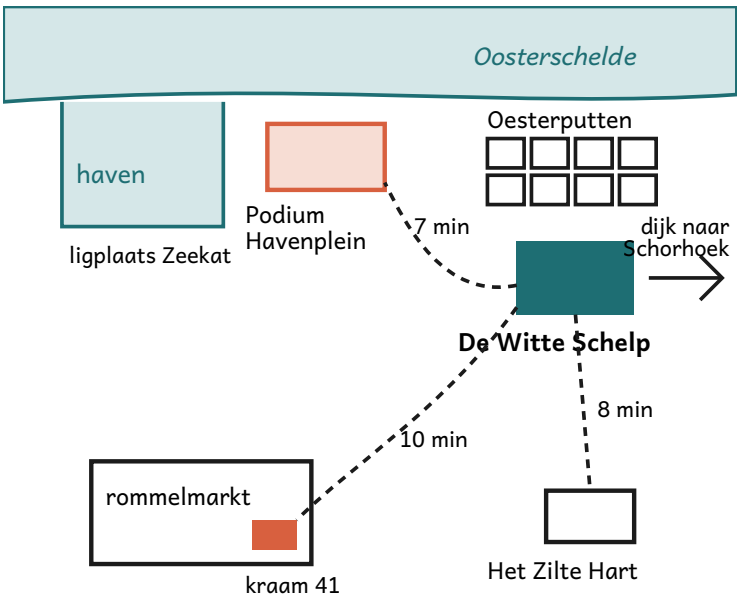
Merel Hanse (16)	werkt in de zomer bij De Witte Schelp; zit op een kunstopleiding
Daan	gids bij De Witte Schelp; doet de rondleidingen langs de putten
Henk Wisse (69)	oud-meester; schreef een boek over de verdronken stad
Ilse Dekker (38)	schipper van rondvaartboot De Zeekat
Joost Kramer (52)	handelaar in oude kaarten, uit Bergen op Zoom
Ruud Koppejan (47)	eigenaar van Paviljoen De Verdronken Toren, aan de dijk bij de Schorhoek
Pieter Lindhout	mosselvisser, vader van Mats
Lieke (7) en Sandra	dagjesmensen uit Utrecht; Lieke vond de kaart
Wendy	podiumleider op het Havenplein

Kaarten van het decor

Yerseke ligt aan de Oosterschelde, in de gemeente Reimerswaal in Zeeland. Het is het dorp van de mosselen en oesters. Elk jaar, op de derde zaterdag van augustus, is het er **Mosseldag**: tienduizenden mensen komen mosselen eten, varen gratis mee op een mosselkotter, struinen over de rommelmarkt en blijven tot het vuurwerk.

Overzicht. De Schorhoek ligt aan de dijk ten oosten van Yerseke, richting het Verdronken Land van Reimerswaal.

looptijden van Sami gemeten, niet op schaal

Dorpsplan van Sami. De looptijden heeft hij zelf gelopen, op een gewoon tempo, met de stopwatch van zijn telefoon.

STUK 1

Het telefoontje

Notitieboek van Fenna · zaterdag 15 augustus

11:00 Tante Marjolein belt. Ik zit met Mats en Sami op de kade mosselen te tellen die van de kotter vallen (zeventien). Ze klinkt raar. Half blij, half boos.

'Fenna, jullie speurbureau, is dat nog steeds echt?' Natuurlijk is dat echt. 'Kom dan nu naar het erf. Er is iets gevonden en ik geloof er niks van.'

11:10 Bij De Witte Schelp. Het is druk. Overal mensen met telefoons. Iedereen wil een foto van 'de schatkaart'. Tante Marjolein heeft hem in de loods gelegd, op de toonbank, onder een glasplaat van een oude fotolijst.

Wat ze vertelt (Sami typt het later netjes uit, zie stuk 4): er staan op het erf drie oude oesterkratten, als versiering. Om vijf over tien deed een meisje van zeven, Lieke, het deksel van krat 3 open. Daarin lag een opgerold papier met een touwtje erom. Een kaart. Met 'Romerswale' erop en 'Anno 1530'. En een kruisje.

Om kwart voor elf stond het op internet. Om elf uur kwamen er al mensen met schepjes langs. 'Met schepjes, Fenna! Bij mijn putten!'

11:14 Ik vraag: 'Wat wil je dat wij doen?'

Tante Marjolein: 'Om vier uur komt er iemand van een kaartenclub uit Middelburg om ernaar te kijken. Maar ik wil het eerder weten. Is hij echt? En als hij nep is: wie legt er nou een nepkaart in míjn krat? Ik wil niet dat mijn bedrijf straks in de krant staat als de plek van de grote schatkaart-grap.'

Mats vraagt of hij aan de kaart mag komen. 'Met schone handen. En je maakt niks kapot.' Mats kijkt beledigd. Hij maakt nooit iets kapot. (Bijna nooit.)

Sami vraagt of hij de tekst op de kaart mag overschrijven. Hij heeft zijn rode pen al vast.

11:15 Afspraak: we hebben tot vier uur. Wij zijn Speurbureau De Oesterput en dit is onze grootste zaak ooit.

Ik schrijf de vragen alvast op:

1. Is de kaart echt?
2. Wanneer is hij in krat 3 gelegd?
3. Waarmee is hij gemaakt?
4. Wie heeft hem gemaakt?
5. Waarom?

Mats zegt dat er ook een vraag 6 moet zijn: 'Wie liegt er tegen ons?' Hij zegt dat er altijd iemand liegt in een speurzaak. Ik schrijf het erbij. Voor de zekerheid.

STUK 2

Nieuwsbericht van 10:45

Yerseke Actueel (nieuwssite) · zaterdag 15 augustus, 10:45 uur

YERSEKE ACTUEEL

Meisje (7) vindt schatkaart van verdronken stad

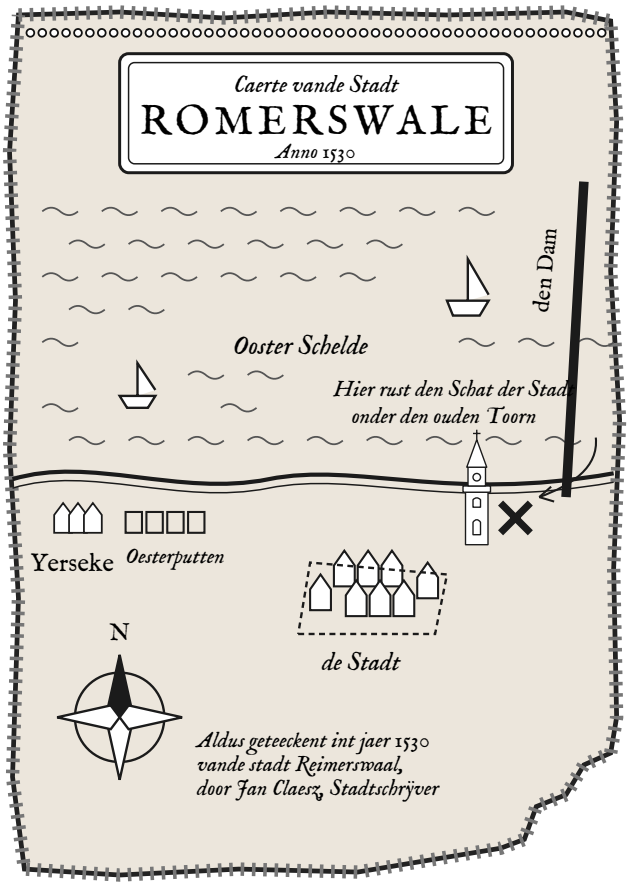
Door de redactie · 10:45 · Mosseldag

Een bijzondere vondst op de Mosseldag: in een oud oesterkrat op het erf van Oesterkwekerij De Witte Schelp is vanochtend een kaart gevonden van de verdronken stad Romerswale. Op de kaart staat met een kruisje aangegeven waar 'den Schat der Stadt' zou liggen.

STUK 3

De schatkaart

Overgetekend door Mats en Sami, 11:20–11:35 · het origineel is ongeveer 21 bij 29 cm

Mats tekende de kaart zo precies mogelijk na, met alle lijnen, woorden en randen. De bruine lijnen van het origineel zijn hier zwart. De vlekkerige randen zijn verbrand papier.